

POSTANOWIENIE

Dnia 6 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi D.W.

na przewlekłość postępowania Sądu Najwyższego w sprawie II CSK 344/15,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 kwietnia 2017 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

D. W. wniósł skargę na przewlekłość postępowania w sprawie o sygnaturze akt III CSK 344/15, zawisłej przed Sądem Najwyższym - Izbą Cywilną, wnosząc o stwierdzenie przewlekłości postępowania w tej sprawie i przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 20.000 zł oraz o zasądzenie na jego rzecz od Skarbu Państwa - Sądu Najwyższego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ponadto, skarżący wniósł o wydanie Sądowi rozpoznającemu sprawę zalecenia podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności.

W uzasadnieniu swojej skargi skarżący wyjaśnił, że przedmiotem toczącego się przed Sądem Najwyższym postępowania w sprawie III CSK 344/15 jest roszczenie o podział majątku wspólnego wnioskodawcy (skarżącego) D.W. z udziałem M. N. W sprawie tej, oznaczonej sygnaturą II Ns .../08, Sąd Rejonowy w Ł. postanowieniem wstępnym z dnia 30 października 2013 r. ustalił, że udział D.W.

w majątku wspólnym wynosi 25%, a M. N. 75%. Następnie Sąd Okręgowy w Ł. postanowieniem z dnia 5 listopada 2014 r. oddalił apelację wniesioną przez skarżącego od orzeczenia Sądu pierwszej instancji, a skarżący w dniu 9 marca 2015 r. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego. W dniu 15 lipca 2015 r. skarżący został wezwany do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej, co uczynił, a skarga kasacyjna w dniu 7 września 2015 r. została przekazana do Sądu Najwyższego. Do dnia 25 stycznia 2017 r. nie podjęto jednak żadnych innych czynności w przedmiotowej sprawie.

W opinii skarżącego, należy więc uznać, że postępowanie w opisywanej sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla jej rozstrzygnięcia.

Dokonując oceny skargi, Sąd Najwyższy wstępnie ustalił, że Przewodniczący II Wydziału Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, przedstawiając tę skargę, wyjaśnił, iż skarga kasacyjna inicjująca postępowanie w sprawie II CSK 344/15 wpłynęła do Sądu Najwyższego w dniu 22 czerwca 2015 r. Z akt sprawy II CSK 344/15 wynika jednak, że skarga kasacyjna wraz z aktami III Ca .../14 Sądu Okręgowego w Ł. została zwrócona temu Sądowi w celu dokonania czynności uzupełniających, umożliwiających nadanie biegu sprawie przed Sądem Najwyższym. Na podstawie zarządzenia przewodniczącego Wydziału II z dnia 9 lipca 2015 r. - wydanego zgodnie z § 29 ust. 3 zarządzenia nr 1/2004 Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2004 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych jednostek administracyjnych w Sądzie Najwyższym - sprawa II CSK 344/15 została zaś zakreślona w repertorium. Oznacza to, że jest sprawą zakończoną przed Sądem Najwyższym w rozumieniu § 29 ust. 1 powołanego zarządzenia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, natomiast Sąd Okręgowy w Ł. dotychczas nie przedstawił ponownie skargi kasacyjnej wraz z aktami sprawy III Ca .../14 po przeprowadzeniu zleconych mu czynności uzupełniających. Z notatki urzędowej sporządzonej przez Kierowniczkę Sekretariatu II Wydziału wynika z kolei, że w Sądzie Okręgowym w Ł. podjęto czynności reklamacyjne związane z ponownym przesłaniem akt, które nie dotarły do Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wymaga wyjaśnienia, że zgodnie z uchwałą Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2003 r. w sprawie regulaminu Sądu Najwyższego (M.P. nr 57, poz. 898 ze zm.) skargi dotyczące przewlekłości postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach rozpoznawanych w Izbie Cywilnej są rozpoznawane w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych.

Oceniana w niniejszym postępowaniu skarga o stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem Najwyższym jest jednak niedopuszczalna.

Nie ulega wątpliwości, że Sąd Najwyższy zwrócił przy piśmie z dnia 9 lipca 2015 r. akta sprawy III CA .../14 Sądowi Okręgowemu w Ł. po stwierdzeniu, że dokument pełnomocnictwa nie obejmuje umocowania do reprezentowania wnioskodawcy przed Sądem Najwyższym, który w postępowaniu kasacyjnym nie jest sądem kolejnej instancji. Po dokonaniu tej czynności przewodniczący Wydziału II Izby Cywilnej wydał następnie, na podstawie § 29 ust. 4 zarządzenia nr 1/2004 Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2004r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych jednostek administracyjnych w Sądzie Najwyższym, zarządzenie o zakreśleniu sprawy w repertorium, czyli o jej zakończeniu przed Sądem Najwyższym. Natomiast ponowny wpływ do Sądu Najwyższego skargi kasacyjnej wraz z aktami Sądu Okręgowego w Ł. dotychczas nie nastąpił.

Sąd Najwyższy wyjaśnia w związku z tym, że zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1259 ze zm.), niezbędnym warunkiem skuteczności skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania jest wniesienie jej w toku postępowania.

Zgodnie z art. 2 powołanej ustawy, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i

prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (ust. 1), przy czym dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (ust. 2). Z przepisu tego wynika zatem, że celem skargi jest przeciwdziałanie trwającej przewlekłości, a jej funkcją przede wszystkim wymuszenie nadania sprawie odpowiedniego, sprawnego biegu procesowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2012 r., III SPP 21/12, LEX nr 1274992 i powołane tam orzecznictwo). Służy temu zarówno samo stwierdzenie wystąpienia przewlekłości w postępowaniu (art. 12 ust. 2 ustawy), jak i możliwość zalecenia podjęcia przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie (art. 12 ust. 3 ustawy).

Wskazywany cel ustawy nie może jednak zostać zrealizowany w sytuacji, kiedy postępowanie w sprawie, której dotyczy skarga, zostało już prawomocnie zakończone. Pod pojęciem „rozstrzygnięcia sprawy” w rozumieniu art. 2 ustawy należy bowiem rozumieć jej prawomocne zakończenie. Przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość jest zaś badanie, czy doszło do naruszenia przysługującego skarżącemu prawa do sądu przez przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawie od chwili jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia. Dlatego właśnie art. 5 ust. 1 ustawy przewiduje, że skargę wnosi się w toku postępowania w sprawie. Stąd wniesienie skargi powinno nastąpić w toku postępowania, po zaistnieniu stanu, który w ocenie skarżącego uzasadnia podniesione w niej zarzuty, nie później jednak niż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13, OSNP 2013 nr 23-24, poz. 292; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 sierpnia 2014 r., III SPP 159/14; z dnia 10 czerwca 2014 r., III SPP 110/14).

Czynności takie jak zakreślenie sprawy w repertorium są przy tym równoznaczne z jej zakończeniem. Warunkiem dopuszczalności skutecznego wniesienia skargi na przewlekłość postępowania jest zatem wniesienie jej przed wydaniem takiego rozstrzygnięcia. Skoro skarga na przewlekłość postępowania ma przede wszystkim za zadanie eliminowanie i zapobieganie przewlekłości przez dyscyplinowanie Sądu do podejmowania terminowych i właściwych czynności

prowadzących do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, skarga na przewlekłość postępowania wniesiona już po jego prawomocnym zakończeniu nie może natomiast odnieść tego skutku.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że oceniana w niniejszym postępowaniu skarga na przewlekłość postępowania jako wniesiona po zakończeniu postępowania w sprawie II CSK 344/15 (wszczętego na skutek wniesienia przez skarżącego skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego) jest niedopuszczalna, w związku z czym podlega odrzuceniu z mocy art. 370 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 8 ust. 2 ustawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 marca 2009 r., III SPP 3/09, OSNP 2010 nr 17-18, poz. 225; z dnia 5 sierpnia 2011 r., III SPP 18/11; z dnia 12 czerwca 2012 r., III SPP 21/12; z dnia 12 sierpnia 2014 r., III SPP 159/14, LEX nr 1495945).

kc